

1. Pozorne prečítajte nasledovný text!

Leto, áno, už znovu prázdniny. A ja tuším ani neviem, čo hľadám. Asi včerajší deň. Naozaj to tak niekedy vyzerá. Dlhو som sa chystal, že pôjdem do Brúsok a vyberiem sa s Evou a Lackom niekde na výlet, hádam i na viac dní. Nevedel som však, či bude s tým Eva súhlasiť. Ved' kedy sa im chcelo, mohli by prísť za mnou, ved' aj im sa možno za mnou cnie a Eva predsa vie, že sa mi tam chodí neľahko, lebo svokre stále trčím v žalúdku. Podstrkovať sa nebudem, tobôž nie vnucovať, dosť som sa už napodstrkovala. A tak len vyčkávam, dni utekajú a aj som zo dňa na deň nespokojnejší, Evy sa asi nedočkám. Nebyť tej starej, rád by som do Brúsok nazrel, ved' aj tam koľko pekných miest.

No ja som si naplánoval toho i viac: zaumienil som si nájsť Joža Patúca! A ja ho nájdem! Nebudem spokojný, kým sa mi to nepodarí. Potom mi však už nik nebude môcť nič vyčítať, ani Evina mať si nebude môcť o mňa obtierať jazyk, ani sa už nik nebude musieť za mňa hanbiť. Sprostane! Aj Eva je sprostaňa! Stále nechce pochopiť, že ju mám rád. Iný chlap by ju už dávno kopol do zadku a ja, somár, mám rešpektovať ešte aj jej svetobôľ, aj to, ak sa do niekoho zaľúbi, či čo to medzi ňou a Oberländerom bolo, keď sa z toho tak dlho lieči. Ani princezná. Rozviesť nie, iba zmeniť prostredie! Milostivá, nechceli by ste ísť k moru? More by vám prospelo. Ľahšie by ste zabudli. Veru som pekný baran! A pritom nie voči nej, ale voči mne sú výhrady. Ona je svätuškárika, no nie ju, ale mňa sledujú tajní, ona je príbuzná Joža Patúca, no ja mám zisťovať, kde je, aby som sa pred jej materou, ba pred celou ich rodinou, očistil, aby ma nemali za udavača, opilca, hulváta...

Vincent Šikula: Veterná ružica

2. V ktorých slovách, slovných spojeniach vzniká znelostná asimilácia alebo sykavková asimilácia. Zakrúžkujte tú časť slova!

ľahšie, prázdniny, s Evou, niekde, s tým, predsa, obtierať, z toho, k moru, znovu, možno, rozviesť

4 body

3. Tvorte od daného podstatného mena v množnom čísle tvary jednotného čísla.

manželia
svokrovci
svatovci
starí rodičia

2 body

4. Pomenujte jedným slovom dané páry podstatných mien!

otec a matka
syn a dcéra
brat a sestra
vnuk a vnučka

2 body

5. Tvorte neurčitok od nasledovných slovesných tvarov:

pôjdem
vyberiem sa
kopol
vie
trčím
nájdem
prospelo by
zabudli by ste
sledujú

3 body

6. Určte vidový pár nasledovných slovies a zapíšte do tabuľky!

Vyberať sa, kopať, nachádzať, prospievať, zabúdať, rozvádzať sa, vyčekať, obtrieť sa

Nedokonavý vid	Dokonavý vid
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

8 bodov

7. Vypíšte z textu šesť častíc!

3 body

8. Nahrad'te podčiarknuté slovo jeho synonymným výrazom!

A ja tuším ani neviem, čo hľadá. Asi včerajší deň.

A ja tuším ani neviem, čo hľadá. _____ včerajší deň.

2 body

9. Urobte slovno-druhový rozbor nasledovnej vety.

No ja som si naplánoval toho viac: zaumienil som si nájsť Joža Patúca.

no

ja

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4 body

10. Analyzujte nasledovnú vetu! Robte súvetný rozbor! Čo poukazuje na expresívnosť analyzovanej vety?

Dlho som sa chystal, že pôjdem do Brúsok a vyberiem sa s Evou a Lackom niekde na výlet, hádam i na viac dní.

4 body

11. Vysvetlite nasledovné frazeologizmy z textu:

svokre stále trčím v žalúdku

Evina mať si nebude môcť o mňa obtierať jazyk

4 body

12. Vypíšte z textu aspoň päť príznakových štylistických prostriedkov lexikálnych a vysvetlite ich význam na textovom pozadí!

10 bodov

13. Aký slohový postup sa uplatňuje v danom úryvku? Charakterizujte ho!

4 body

- 1. Téma/nadpis:** Matky a synovia
- Úloha:** Porovnanie básnického spracovania synovskej lásky a obrazu matky na základe Hviezdoslavovej Priadky a Kraskovej Vesper dominicae
- Žáner úlohy:** porovnávacía analýza
- Pokyny:** Vychádzajte zo spoločných znakov básní! Po ich identifikovaní sa sústreďte na odlišné umelecké stvárňovanie témy! Svoje zistenia odôvodnite z hľadiska dejín a teórie slovenskej literatúry, ako aj z hľadiska štýlu /slovnej zásoby/!
- Prameň:** Antológia slovenskej literatúry /Ruzicková-Divičanová-Fenyvesová/ 1994, str.181-186, 245-246.
- 2. Téma/nadpis:** ".... po jari príde leto"
- Úloha:** Interpretácia básne Juraja Dolnozemskeho Už aj preto
- Žáner úlohy:** esej
- Pokyny:** Odkryte básnikov pohľad na minulosť-súčasnosť a budúcnosť Slovákov žijúcich v Maďarsku! Do analýzy zapracujte aj svoje osobné skúsenosti a vedomosti o dejinách a o kultúre Slovákov v Maďarsku. Vyjadrite aj vlastný názor k tejto otázke!

Juraj Dolnozemský: **Už aj preto**

Nemám sa za čo hanbiť,
Už len preto, že po jari príde leto.
A po zime príroda sa obnoví,
čo nezhyne, to sa kvetom,
novou silou ozdobí.

Naše dejiny
neodškriepiteľné
zostávajú verné,
do spomienok pradávnych
zakorenené,
po svete roztrúsené,
spiace v cintorínoch,
oživené v synoch,
zvučiace v tuhých rýmoch.

Jedno oko bdie
A druhé plače,
dočasná záplava
ohrozuje zase.
Chráňme to,
zo srdca čo vyrástlo,
to naše!

Už aj preto,
že v hĺbinách
ešte vrie to.

J. Dolnozemský: Vernosť, 2002, str. 34.

- 3. Téma/nadpis:** "Pod Poľanou mi prvý svet svitol,/aj s ňou som rástol a s ňou som aj kvitol"
- Úloha:** Interpretácia Detvana cez postavu Martina Hudcovie
Žáner úlohy: analýza
- Pokyny:** Cez Martinov životný príbeh, cez jeho postavu, charakterové vlastnosti a činy poukážte na typické črty slovenskej romantickej poézie!
- Prameň:** Antológia slovenskej literatúry /Ruzicsková-Divičanová-Fenyvesová/ 1994, str.77-83.